

Valoración de la enseñanza de la lengua oral.

Escala EVALOE

Marta Gràcia (coord.), María José Galván-Bovaira, Manuel Sánchez-Cano, Fàtima Vega, Rosa Vilaseca, Magda Rivero
Editorial Graó. Barcelona, 2015

L'interès per a trobar eines d'avaluació i, al mateix temps, instruments per a la pràctica educativa en l'atenció per al desenvolupament de la llengua oral ha estat un objectiu força destacat en molts dels moviments de l'avantguarda educativa del nostre país. En aquesta línia de treball són nombrosos els models d'avaluació de la llengua, en general, que s'han pogut elaborar amb una indubtable validesa com a instruments objectius de mesura de la competència lingüística de l'alumnat. Tanmateix, no ha estat tan freqüent el determini de la importància del model d'assessorament i de la pràctica docent pel damunt de les simples escales d'avaluació.

Tal i com es manifesta al llibre que presentem, hi ha moltes eines per a valorar l'habilitat comunicativa dels alumnes en els seus nivells de lectura i escriptura però no anem servits amb prou satisfacció d'instruments per a ponderar la llengua oral. En aquest sentit, els autors defensen la importància de la competència oral (parlar i escoltar) enfront de les destreses per a lectura i l'escriptura.

En totes les situacions d'ensenyament/aprenentatge que es donen de l'entorn educatiu hi ha un procés clar i generalitzat d'interacció i comunicació oral entre docents i alumnes. Aquests intercanvis conversacionals tenen un pes determinant en la construcció del coneixement i del saber per a tot l'alumnat. És en aquest espai de comunicació on es crea una estructura interactiva amb la qual s'inicia qualsevol tema de treball a l'aula. I és en aquest model de comunicació on es crea el context que possibilita les intervencions de l'alumnat.

Precisament són aquests processos d'interacció en l'ús i ensenyament de la llengua oral on es pot reconèixer la utilitat de l'escala EVALOE. Pot ajudar-nos a identificar elements descriptius de la competència oral dels alumnes i, en conseqüència, donar-nos elements cooperatius com a estratègies de millora.

L'elaboració de la citada escala, en les dues vessants de l'observació i l'entrevista, ha estat portada a terme per professionals especialitzats i ha permès la recollida i tractament de resultats amb els que s'ha pogut fer una anàlisi psicomètrica que garanteix la seva validesa i fiabilitat.

És molt ampli el col·lectiu de professionals a qui va destinat el contingut d'aquesta prova. Tot el personal docent (mestres, tutors, especialistes...), assessors psicopedagògics, orientadors, etcètera, poden ser potencialment usuaris d'aquesta eina de treball i model d'intervenció.

La primera escala, anomenada "Escala d'Observació", conté tres sub-escals que s'han d'aplicar dins de l'entorn de l'aula. Aquestes sub-escals es dediquen al *Context i Gestió de la Comunicació* (per tot el que es refereix a les condicions generals de l'activitat a l'aula, distribució dels alumnes i gestió de la conversa oral, al *Disseny Instruccional* (amb les intervencions del docent i els alumnes en les diverses àrees i en els diferents rols que adopten), i les *Funcions Comunicatives i Estratègies* (que posen de manifest aspectes qualitius dels agents de la comunicació i l'habilitat en la construcció de textos orals).

La segona part de l'escala és el Protocol de l'Entrevista en Profunditat, que pretén retornar a tots els temes desenvolupats en l'observació de la primera part de l'escala a través de l'entrevista pautada amb el docent del grup observat.

Amb aquest doble accés a la informació buscada per a descriure el nivell de competència oral en un col·lectiu d'alumnes s'intenten trobar diferents línies per a millorar la qualitat de les dades obtingudes i la utilització funcional d'aquests resultats.

La recollida i sistematització dels resultats de l'escala han de permetre un treball de contrast entre les dades aportades per l'orientador i la visió del docent. Només amb l'elaboració d'una anàlisi conjunta trobarem la utilitat del treball realitzat i les possibilitats d'aplicació de les esmenes que siguin oportunes.

Segons ens proposen els autors, cal saber llegir les resultats objectius del qüestionari i pensar conjuntament en les mesures que permetin millorar la pràctica docent. En aquest sentit, serà de molt més valor si els interlocutors són un equip docent que no si es tracta d'un mestre aïllat. Un conjunt de professionals que comparteixin les tasques educatives amb el grup estudiat ha de ser una suma molt valuosa per donar eficàcia a l'observació dels ítems analitzats.

En els treball amb els resultats obtinguts es pot pactar la manera més idònia d'utilitzar-los, fer el seguiment més atent d'algun grup específic d'alumnes i, sobretot, poder reflexionar conjuntament per avançar en funció de les característiques i condicions de la institució educativa i tot el seu entorn.

La finalitat principal de l'EVALOE va orientada a crear estratègies per als professionals determinats a treballar la llengua oral com a principal instrument de la comunicació a l'espai escolar.

Sense cap dubte, ens trobem amb un treball seriós, coherent i molt vàlid per a l'aplicació activa dels resultats d'una prova que pot ser de gran utilitat en la tasca que, com a orientadors, ens veiem contínuament reclamats a realitzar.

Jaume Forn i Rambla